ԹԻՎ 12 ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԱՐԵԼԻՆ ԿԱ — 1877 ՄԱՅԻՍ 14 ՇԻՄԱՆԱ ԻՐԹԼՈՒ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՄԱՅԻՍ 26 Ն. 3460

Մոսկովայի Էկրանաս

ՄԻԹՆԱՏԻՍ ԷՐՃԻԵԱՍ

Մանդուամի էֆիքեար սէ նէտէ 300 Նիւսխէ իթիալաբլյա, գլյամէթի Խաֆանպոլ իչին 10 ատէտ Մէհիսկէ օլտուղու կիպի, թաշրալար իչին տախի սէնէտէքի. զալիք 300 Նիւսխէ իչին բոսթա բարաբը քէնտի հիսապըմզա օլարաք 12 ասէտ Մէհիսկէ օլաճագ տեր։

Պիր Նիւսխէսի գայիմէ հիսապըլյա 50 չէր բարաեա սախթըմագա տեր։

Իրանաթըն պէհէր սաթըրը Վինճիսանա 3 շիլինգ, Պարիզա 2 ֆրանք, Գերմանիա տէ տարեկան իչին 4 մարկ։ Գալաթատա Բէնճէնպիհ բազարընտա վագը Ն՝ 41 Իրսի խանընտա Կարապետ Ց. Փանոսեան իսմինէ կէօնտէրիլէճէք տեր։

Գալաթատա Բէնճէնպիհ բազարընտա վագը Ն՝ 41 Իրսի խանընտա Կարապետ Ց. Փանոսեան իսմինէ կէօնտէրիլէճէք տեր։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ ՎԷ ԽԱՐԻՃԻՑԷ

Պու քէրրէ Իրան սէֆիրի Մօհսին խան հաղրէթլէրի Թարաքընտան խարիճիէ նէզարէթի ճէլիլէսինէ կէօնտէրիմիշ օլան Թագրիրին Ախթէր զաղէթասընտա Թիւրքճէ պիր սուրէթի կէօրիւլմէքտէ, նադլ օլունտու։

ՍՈՒՐԷԹԻ ԹԱԳՐԻՐ

*Տէվլէթէյնի ալիէթէյնի Իսլամիյէ պէյնինտէ Թէհատիւսի պիրուտէթի միւվէհհէմ օլաճագ պաղը Թէխիլաթը ամիկտէն նաչի, օրթալըգտա վէ կէրէք զաղէթալար լիսանընտա տէվերան իթմէքտէ օլան պիր թաղըմ չաեռալար, Զաթը վալէյի նէզարէթրէնահիլերիյլէ վագը միւզաքէրաթը չիֆահիեէ իլէ միյեհա պուլունտուղունա նազարէն, ահվալը մէզքիւրէ պա Թէլէկրաֆ Թէհրանա որզ օլունմուշ իտի։ Պու քէրրէ տէվլէթլու ֆէքամէթլու սիրքհսալարը ազամ հաղրէթլէրինէն ալմըշ օլտուղու մ Թէլէկրաֆնամէ յի ճէվապտա միւնասիբ պույրուլտուղու վէճճ իլէ, էօթէտէն պէրու տէվլէթէյնի Ալիէթէյն պէյնինտէ տէրքեար օլան միւնասէպաթը հասէնէ իլէ ճամիայը Իսլամիէ ահքտամընա Թէմամըյլա մուզայիր պուլունան պու չաեռաթ վէ Թէխիկաթը վագբանըն բէսմէն Թէքզիպինէ, վէ չու էսասը մուգատտէսին խիլաֆընտա օլարաք, տէվլէթի ալիէյի Իրանիէ Թարաֆընտան պիր կէօնա հալէաթըն վուգույի իհթիմալի օրմատըզը պաագընտա, ճանիպը Պաղը Ալիէ Թէէմնաթը լաղըմ իթասընա մէմուր պուլունմուշ օլտուղումտան, պէհանը քէյֆիլէթէ պիլ իպթիտաբ, Զաթը վալէյի նէզարէթբէնահիլերի հագգընտա տէրքեար օլան իհթիրամաթը ֆայիգամը Թէյեիտ պիրլէ, չու Թէպլիղաթը բէսմիէնէն իֆասընտան տօլաէը, քէնտիմի պախթիեար պիլիրիմ։

Թիֆլիս 28 ըէպի իւլ ալբը սէնէ 94։

Հէր կիւն ալթուրդա սաաթ իքիտէն տէօրտէ գատար Թօբլանարագ, ումուտու հարպլէնէ իւզէրինէ միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ, պա ֆրատէյի սէնիյէնէ պիր մէճլիսի մախսուս Թէչօիլ օլունմուշ տուր։

Մէճլիսի մէզքիւր, աեան մէճլիսի ազասընտան Նամըգ բաշա հաղրէթլէրինէն Թահթը բիասէթլէրինտէ օլուպ, ազասը տախի սէրասքեր բաշա, Թօբխանէ միւշիրի վէ պահրիեէ նազըրը բաշալար հաղարաթընտան իպարէթ տեր։

Վագթի զաղէթասընդն բիվանէթինէ կէօրէ, Ինկիլթէրրա բարլամէնթո ազասընտան օլուպ, չու էնատէ Տերբիսատէթտէ պուլունան Մ. Ճոնսթըն տախի մէզքիւր մէճլիսէ աղա նասպ իտիլմիշ տեր։

—Հիւքիւմէթի սէնիյէ Թարաֆընտան Խրիսթաքի էֆէնտինին էմրագ վէ ագարաթը Թահթը սէքուէսթրօեա ալընտըղը, վէ քէզալիք տէվլէթի Ալիեէնին Աթինա սէֆիրի Ֆօթիատէս պէյ հաղրէթլէրինին եագընտա մէէզունէն Տերիսաատէթ'կէլէճէկի հավատիսլերինին ասլ ու էսասը օրմատըզը Լա Թիւրքիտէ օգունմուշ տուր։

—Շքօտրա վիլաեէթինէն ազնամ լիսրաճը ալթը մահա գատար ճանիպը Պաղը Ալիտէն Թահթը մէմնուլեէթէ ալընմըշ տեր։ Անճագ պունտան ագոէմ գօնթրաթ իթմիշ օլան Թիւճճարլար, պու մէմնուլեէթ գայտէսինտէն միւսթէնա ԹուԹուլաճաղընտան, մէրգուման Թիւճճարլարըն իշպու գօնթրաթլարընը, հիւքիւմէթի մահէլլեէլէր մարիֆէթիյլէ Թէագբգ վէ Թաստիգ իթիրմէլէրի իչին պիր հաֆթա մէօհլէթ իթա օլունմուշ տուր։

—Էօնիմիւզտէքի բաղար իրթէսի կիւնիւ մագթուլէ Դամալիկեան գըզ գարընտաշլարը ալէնի մուհաքէմէսի իճրա օլունաճագ տեր։

—Թրիէսթէ բոսթասըյլա վիրուտ իտէն Եվրօբա զաղէթալարընտան ալընարագ, Լա Թիւրքիտէ կէօրիւլէն հավատիսլերին Թէրճէմէսի տեր։

Թիֆլիս, 7 մայիս

«Ռուս օրտուսունուն պիյիւք պիր ֆըրգասը Դարս ճիվարլարընտա քէշֆիեաթ իճրա իթտի։ Պիր գօլ սիւրի Դաղիզման իւզէրինէ սէվգ օլունտու։ Աֆալցիք ֆըրգասը Արտահանա վէ Էրիվան ֆըրգասը Տիատանա եագլաշմագտա տեր։

«Ռուսիանընն տէվլէթի Ալիէեէ իլանը հարպ իթմէսի, պաղը միւթէասըպլարա Զէչէն էհալիսինի իսեանա տավէթ իչին Թէճրիւպէ իթմէյերինէ սէպպինէթ վիրտի։ Թէրէք վիլաեէթի գօմանտանը, Իչքէրին վէ Աուգօֆ օրմանլարընտա էվվէլա 200 քիշիտէն իպարէթ օլտուղու հալտէ, մուսիխարէն մըգտարը 500 նէֆէրէ պալիղ օլմուշ պիր ֆըրգայի մէֆսէտէթ Թէշէքքիւլ էյլէտիկինի խապէր ալտըրընտա, չու Թէչէպպիւսի էսասէն մահվ իթմէք իւզրէ Թէտապիրի լաղըմէնին իթթիխաղը լաղըմատ'ն օլտուղունու անլամըշ տեր։

«Իմտի, մայիս տէօրթտէ, Էրսէօնիտէ Թօբլանմըշ օլան վէ Նավակին բիատէ ալայը գօմանտանը միրալայ Նուրիին Թահթը գօմանտասընտա պուլունան պիր ֆըրգա ասքէր, Մաեուրթան գարիեէսի էշգբեասը իւզէրինէ պիլ հիւճում, էշգբեաեը մէրգումէեէ պիյիւք Թէլէֆաթ վիրտիրէրէք տաղըթմըշ տեր։ Էշգբեատան մէյտանը հարպտա 99 Թէլէֆաթ կէօրիւլմիւշ, վէ 250 մէճրուհ վուգու պուլմուշ տուր։ Ասքէրանն տախի իւշ նէֆէր մագթուլ վէ օն պիր նէֆէր մէճրուհ զուհուրա կէլմիշ տեր։ Պինաէն ալէյհ վիլաեէթի մէզքիւրէտէ իտարէյի էօրֆիեէ իլան օլունմուշ տուր։»

Թիֆլիս, 9 մայիս

«Իմբերաթօր հաղրէթլէրինին մաեէթինտէն ժէնէրալ Շէրէմէթիէֆ տիւն Թվէը տրակոն ալայը վէ Մօզտոգ Դազագ ալայընը իւչ սօթնիասը իլէ Դարսը չըմալի զարպ ճիհէթինտէ Ա.ինալ Թարիգիյլէ կիտիլէն Թօբաճըգ վէ Զագմուր իւզէրինտէ պիր քէշֆ իճրա իթմիշ տիր։ Պու գօլ ավտէթինտէ տիւշմէն իլէ Պէրտի Զայըրը եագընընտա չիտտէթլի պիր մուհարէպէեէ ԹուԹուշմուշ տուր, չիւնքի տիւշմէն պիզիմ սիւարիմիզին բիւճաթ հարէքէթինի քէսմէք իչին, Դարստան քէնտի սիւարիսինի, վէ տէօրթ թապուր բիեատէ, վէ պիր պաթարեա տիշարը չըգարմըշ իտի։

«Տրակոնլարըն իւչիւնճիւ թապուրու վէ Դազագլարըն իքի սօթնիասը, Թիւֆէնկ աթմագտա օլան մէհարէթլէրէյլէ, տիւշմէն սիւարիսինին պիյիւք գբսմընը Պէրտիք չայը տաղլարընտան կէրիեէ սիւրմիշ տիւր։ Ասաքիրի մէրգումէ օրտուկեահա ավտէթ իտէր իքէն, պիր Օսմանլը պաթարեասընն աթէչիյլէ պիր մահէլլի մախսուստա կիզլէնմիշ օլան տէօրթ թապուր ասաքիրին էօնիւնտէն կէչմիշ տիր։ Պու պաթարիանընն աթէչի պիր տրակոն եարալամըշ, վէ իքի պէյկիր Թէլէֆ իյլէմիշ տիր։ Տիւշմէն բիատէսիյլէ իտիլէն Թիւֆէնկ աթէչինտէ, պիզտէն իքի զապիթ (պին պաշը գօնթ տը Լօթրէք վէ Թվէը տրակոնլարընտան գայմագամ Վօգիլով) եէտի նէֆէր ասկեր վէ պիր պէյկիր եարալանմըշ տեր։ Հալ պու քի տիշմէնին Թէլէֆաթը բէք ճէսիմ օլմալը տեր։

«Ժէնէրալ Շէրէմէթիէֆ, Տըրակոնլարընը վէ Դաղագլարընը Թիւֆէնկ աթտըգլարընտա իպրագ իթմիշ օլտուգլարը մէհարէթի թաստիգ էյլէմիշ տիր։

«Ու քէշֆտէ, զայրի միւնթազամ սիւարիմիզտէն պէշ նէֆէրի պիր հարէքէթի քիւսթախանէ իլէ, Արտահանտան Դարսա կիթմէքտէ օլան Օսմանլը բոսթասընը վէ պու բոսթանընն մուհաֆազասընա մէմուր պէշ նէֆէր ասաքիրի ախզ ու զապթ էյլէմիշլէր տիր։»

Բէթրէսպուրգ, 15 մայիս

«Մայիս 14 Թարիխլէ Անատօլու պաշ գօմանտանընտան ալընան Թէլէկրաֆնամէեէ կէօրէ, Օսմանլը տօնանմասը մայիս 12 տէ Կանանթիեէ վասըլ օլարագ, գարիյէյի մէզքիւրէյի Թօբա ԹուԹմուշ, վէ ագտէմճէ Դաֆֆասիատան հիճրէթ իթմիշ օլան պին գատար էշխասը օրաեա չըգարմըշ տեր։ Պունուն իւզէրինէ Սօխում գալէտէն մահէլլի մէզքիւրէ եիւզլերճէ Դազագլար կէօնտէրիլմիշ տիր։

«Ֆէրտասը կիւն տիւշմէն Օչէմչիրէյի Թօբա ԹուԹտու։

«Այթը գբբա Օսմանլը սէֆինէսի Սօխում բիշկեահընտա տուրուեօրլար։

«Դոնսթանթին Նամ Ռուս վաբօրու մայիս 13 տէ Պոթումա եագլաշը, տէօրթ գբբա Թօրբիլ վագ իտէն սէֆինէսի էվգ էյլէտի, վէ պու սէֆինէլերը պիր Օսմանլը ֆըրգաթիյնի իւզէրինէ հիւճում իթտիլեր իսէ տէ, պիր սէմերէ հասըլ իտէմէտիլեր։ Պիր գաշ սաաթ թօր վէ թիւֆէնկ աթէշինտէն սօնրա, սէֆինէլերիմիզ ասլա Թէլեֆաթ վիրմէեէրէք կէրի չէքիլտիլեր։»

Լա Թիւրքի զաղէթասը, Սօխում գալէա նամ մէվզբին տօնանմայի հիւմաեուն Թարաֆընտան Թօբա ԹուԹուլուպ, խարապ իտիլտիկինէ, վէ քէզալիք Դաֆֆասիա իլեթիլաընը քէսպի չիտտէթ իթտիկինէ տայիր Սուսիանը հիչ պիր բէսմի Թէլէկրաֆնամէսի օրմատըզընը, ֆագաթ մէզքիւր հավատիսլերին Եվրօբա զաղէթալարը Թարաֆընտան Թաստիգ իտիլտիկինի պէեան իտիեօր։

Շու աթիտէ քի Թէլէկրաֆլար տրմի քէզալիք Եվրօբա զաղէթալարընտան ալընարագ, ֆար տիւ Պոսֆօրտա կէօրիւլմիւշ տիւր։

Պիւքրէշ, 13 մայիս

33.000 Պուլկար, քէնտի վիլաեէթլերինտէ կիյինտիքլերի էլպիսէլերին ընկինտէ իւնիֆօրմա լապիս օլուպ, այրըճա իքի մէֆրէզէ Թէշքիլ իթտիքլերի հալտէ, Բյսիէսթի ճիվարընտա օրտու գուրմուշլար տեր։

Մօսգուանընն Սլավ գօմիթէսի պունլարա 18 գբթա Թօր, 6,000 բարչա իւնիֆօրմա, 20,000 ատէտ Շասբօ, վէ 1,600,000 Թանէ խարԹուճ կէօնտէրմիշ տիր։

Պիւքրէշ, 13 մայիս

Օէօյլէնտիկինէ կէօրէ, Մէմլէքէթէյն օրտուսու բրէնս Շարլընընն Թահթը գօմանտասընտա օլարագ, վէ 25 պին Ռուսիալը իլէ Թահքիմ իտիլերէք, Գալաֆաթատան Թունա նէհրինի կէչմէքլիկի Թէճրիւպէ էյլեեէճէք տիր։

Մէմլէքէթէյն հիւքիւմէթի Պիւքրէշտէ մուգիմ ժէնէրալ գօնսօլոսլարա պիր նօթա վիրէրէք, Պապը Ալիեէ իլանը հարպ իթտիկինի պէեան իթմիշ տիր։

Թիֆլիս, 9 մայիս

Թէէմին օլունտուղունա կէօրէ, ժէնէրալ Մէլիքօֆ Դարս գալէասընընն զախրէսի միւքէմմէլ օրմատըզը բիվանէթ իտիլտիկինտէն, սերիան Թէսլիմ օլուբ մէմուլէյլէ, գալէայը մէզքիւրէյի նիզամը սուրէթտէ մուհասէրէ իթմէյլա Թօբա ԹուԹճագ տեր։ Մէզքիւր գալէատան իճրայի մուխապէրէ իչին պիր գօմիսէր չըգմըշ իսէ տէ, ժէնէրալը միւմայիլէյհ մուխապէրաթա պէտ էյլէմէկէ եալընընզ Դաֆֆասիա օրտուսու պաշ գօմանտանը մէկզուն օլտուղունու պէեան իտէրէք, գօմիսէրի կէրուեէ կէօնտէրմիշ տիր։

Ակրամ, 9 մայիս

Շէհրիմիզին տարիլ ֆիւնուն Թալէպէսի արշիտիւք Ալպէրթին եագընտա վիրուտի միւնասիպթէյլէ պիր պէեանամէ նէշր իտէրէք, Թիւրքերին վէ Մահմըտլարը' էնթիհատըընա

գարշը բրօթէսթօ իտիլերէք, Պօսնա վէ Հէրսէքին սէրպէսթ իլան օլունուպ «Խըրվաթիստան գրալընըն» թահթը հիմաեէթինտե պուլունտուրուլմասը հադգընտա արզու պէեան օլունմուշ տուր։

Թիֆլիստէն թարաֆըմզա վիրուտ իտէն մալիումաթա կէօրէ, Արտահան վէ Դարս էօնիւնտե պուլունան Ռուս ասաքիրի պիրլէշմիշլէր տիր։ Դարսքն զախիրէսի բէք աղ վագըթա քեափի օլտուղունտան, չէհրի մէզքիւր չօգ սիւրմէզ թէսլիմ օլապիլիր։

Իպրայիլտէն ալընան խապէրլէրե կէօրէ, պու կիճէ Դաղադլար սանտալլար իլէ Թունայը կէչիպ, Օսմանլը գարաղօլլարընը եագմըշլար, վէ շիտտէթլի թիւֆէնկ աթէշի վուգու պուլմագըզընը կէրիեէ տէօնմիշլէր տիր։

Բէշթա, 10 մայիս

Արշիտիւք Ալպէրթին Ակրամտա գապուլի, Ռուսիա իշին պիր նիւմայիշ օլմուշ տուր։ Արշիտիւգի միւշարիւէյհէ Սլավ տավասընընը համիսի մագամընտա թալթիք օլունտու։ Ռուսիա լէհինտե նուլթգլար իրատ, վէ Ռուս պէսթէլէրի թէրէննիւմ իտիլտի, վէ Խըրվաթիսթանը քէպիրե հիւրմէթէն եաշասընը սէտալարը յլա Ռուս միլլէթ մարշը չալընտը։ Պունտան պաշգա, ժէլլաշիշ սանէմի տօնատըլմըշ օլուպ, էհալիտե ումումէն հէեեճան հիւքմ իթմէքտե իտի։ Արշիտիւք պու նիւմայիշտէն մէմնուն օլմաեօր կիպի կէօրիւնտիւ։

—Մայիս 20 թարիխիյլե Բրէվէզատան Դուրիե տ'Օրիան ղաղէթասընա շու վէճհ իլէ եազըլմըշ տըր.

«Ասաքիրի ըտիֆիեէնէն իքինճի թապուրունուն ճէրբահը Նուրի էֆէնտի, մահը հալին ալթընճը կիճէսի, թէրզի Անապթասի նամ քիմսէնէ թարաֆընտան գաթլ ու թէլէֆ օլունմուշ տուր։ Սէօյլէնտիկինէ կէօրէ, պու ճինաեէթէ սէպէպ, դարը զբսգանմագըզընը օլմուշ տուր։ Դաթիլ, ճինաեէթին ֆէրտասը կիւնիւ ախշ ու կիրիթթ օլունարագ, վուգուի հալի թէքմիլէն իգբար իյլէմիշ տիր։ Մագթուլ Կիրիտլի օլուպ, վէֆաթը հադգընտա բէք զիեատե թէէսսիֆ օլունմուշ տուր։

«Մուրթօ սուլարընտա տուրան իւշ Օսմանլը հարպ էֆինէլերի, մուվագգաթէն Զանագ Դալէաէա կիթմէք իւզրէ էմր ախշ իյլէտիլէր։ Բօսոս նամ սէֆինէ տախի մահէլլի մէզքիւրե միւթէվէճիհէն հարէքէթ իթտի։

«Իշթէ սէքիզ կիւն օլուեօր գայմէ սէպէպլինտէն պիւթիւն տիւքքեանլար դաչանմըշ տըր։ Հիւրիւմէթի մահէլլեե, ատամի մուվաֆֆագաթլարընտա ճէզայի նագտի վէրմէք իւզրէ, եիւզլիւք գայմէյի հէր հալտե մէթթալիք փիեաթընա եանի 130 ղուրուշա գապուլ իթմէլերի իշին թիճճարլարը մէճպուր իթմէք խոթէմէքտէ տիր։ Պու թէապիր իճրա օլունապիլիր, լաքին զախայիրին ֆիեաթը բէք տուն տէրճէնէ ինտիրիմէմէք չարթըյլա, հալ պու քի շու շիմտիքի դօնուլան ֆիեաղիա, բիացանը թիճարէթի մահվ օլուր։ Զաթէն շիմտիտէն բիացատա պիր շէյ պուլունմաեօր, վէ էկէր պու հալ պիր աղ վաղըթ տահա տէվամ իտէր իսէ, հալա իլէ նաշասընդլըզա ալըմմըզ լաղըմ կէլէճէք տիր։

«Ութալեա տէվլէթի Բրէվէզատա վիս դօնսուլթօխանէ թայնին իյլէտի։

«Բրէվէզա ճիմարլարընտա պուլունան աղնամտա ղուհուրա կէլէն չիչէք իլլէթի պէլ քիւլլիեէ մահվ վէ զայիլ օլտու։

«Հապսխանէտէն ֆիրար իտէն իքի նէֆէր էրպապը մէֆսէտէթ ախշ ու կիրիֆթ իտիլտիլէր։

«Վարիցատա (Եունանիսթանտա տըր) պիր Արնավուտ Միւսլիման ղաթլ ու թէլէֆ զըլընտը։

«Եանեա վալիսինէ արզը միւթավաթ իյլէեէն պաղը Ռումի շագըլարը ֆիրար ըթտիլէր։ Պունլարըն իչինտե մէշհուր Սթուբա վէ Մէօրեօլի նամ ռուէսսայի էշգբեա տախի պուլունուպ, Եունան տէվլէթի պունլարըն պաշընը կէթիրէնէ միւքեափաթ վատ իթտի։

«Եունան հուտուտու իւզէրինտէ հիւքմ իտէն հէեէճանա նիսպէթէն, հիչ պիր թարաֆտա ասայիշ իսլալ իտիլմէմիշ տիր։

«Բարկա Մուրթօ նամ թէլէկրաֆ խաթթընըն ամէլիեաթընա կէրմիեէթլէ տէվամ օլունուեօր։ Մուրթօ շէհրինի տէնիզ ալթընտան պիր խաթթը թէլէկրաֆի իլէ Գօրֆուեա ռապթ իթմէք բէք ֆայտէլի օլաճագ տըր։ Պու իքի շէհիր պէյնինտե պահրէն թագրիպա իքի սաաթլըգ մէսաֆէ վար տըր։»

—Ռուս օրտուսու տայիմա, Մբխթար բաշանընը 30–35 պին ասկէրտէն միւրէքքէպ պիր ֆըրգայի ասկէրիեէ իլէ պուլունմագտա օլտուղու Պարտէզ իւզէրինէ իլէրլէմէքտէ տիր։ Ռուս օրտուսունուն սօլ գօլ չարդաճըլարընընը պիր սընըֆը Վանա վասըլ օլմուշ տուր։ Օրտույի մէզքիւրուն մէրքէզ ճիհէթի իսէ Դարսը մուհասէրէ իթտիքտէն սօնրա, Մբխթար բաշանընը օրտուսունու եանտան չէվիրմէք նիեէթիյլե պիր ուճունու Դաղըզմանա գատար սիւրմիշ տիւր։ Սօլ գօլտան պիր ֆրգայի ասքէրիեէ տախի Օլթիեէ եէթիշմիշ տիր։ Կէօրիւնիւր քի, ագտէմճէ օլունան ըիվայէթէ մուղայիր, Ռուս օրտուսունուն սօլ գօլու ճէնուպի չարդ թարիգիյլե էրզրում վասըլ օլմագ իշին Վան իւզէրինէ եիւրիւեէճէք տիր։ Եագընտա Պարտէզ էօնիւնտե պիւյիւք պիր մուհարէպէ վուգու պուլաճագ տըր։

Թունա իւզէրինտե, սուլար հալէա ճոշմուշ օլտուղունտան, հարաքեաթը ասկէրիեէ վուգու պուլամաեօր։

(Ֆար տիւ Պոսֆոր)

—Մբխթար բաշա հազրէթլէրի Ռուսլարը Արտահանտան չէգարմագ մագսէտիյլե, Արտահան իւզէրինէ կիթմէքտէ օլտուղու հադգընտա պու սապահ (տիւն) պիր թէվաթուր զուհուրա կէլտի։ Սօն խապէրլէրտէն, բաշայի միւշարիւէյհին պիր մըգտար ասքէր իլէ Պարտէզ վէ Եէնիքէօյ արասընտա պուլունտուղու անլաշըլմըշ տըր։ Մբխթար բաշա Արտահանա վասըլ օլմաղտան էվվէլ, սիւրաթլէ էրզրում տօղրու եիւրիւմէքտէ օլան, վէ չարգաճը սընըֆը Օլթիտէն ուզագ օլմասընը մաղնուն պուլունան Ռուսիալըլարընը սաղ գօլու իլէ միւսատէմէ իթմէքի իտի։ (Լաքին պու մատտէ հադգընտա մալիումաթը բէսմիեէ եօգ տուր։) Օսմանլը գօմանտանլարընընը ֆէննի հարպճա պիր թէտպիրի իլէ, Արտահանընը եէնիտէն էյտէ իտիլէճէկինէ իւմիտ օլունապիլիր իսէտէ, Մբխթար բաշաեա խնատ իտիլէն բլանա պագըլըր իսէ, պէօյլէ պիր նէթիճէնին հուսուլի բէք զիեատե միւհթէմել կէօրիւնմէեօր։ Պաթումա վէ Զիւրիւք–Սու պօեունա պիր Ռուսիա ֆըրգասընընը կիթմիշ օլտուղու սէօյլէնիլիեօր։

Պիր խոյլը կիւնտէն պէրու Թօբրադ գալէա ճիվարընտաքի վուգուաթ իւզէրինէ հավատիս եօգ տուր։ Տէյլի Թէլէկրաֆ ղազէթասընընը էրզրում մուխպիրինէն մայիս 14 թարիխլի պիր գբթա խուսուսի թէլէկրաֆընա կէօրէ, Թօբրադ գալէատա Ռուս վէ Օսմանլը ասկէրլէրի գարշը պէ գարշը կէլմիշ օլուպ, հէր տագբգա միւնթազամ պիր մուհարէպէեէ պէքլէնիլմէքտէ իմիշ։

Կէչէնլէրտե Թրապիզօնտան կէլէն պիր եօլճունուն ըիվաեէթինէ կէօրէ, սէքքէն տօգսան գբթա Դրիւպ թօբլարը, սէֆինէտէն չբգարբլարընը հալտե սահիլ իւզէրինտե աուրմագտա իմիշ։ Մէմլէքէթիմիզ, մալիք օլտուղու պիլ ճիւմլէ թօբլարա քէնտի մուհաֆազասը իչին միհթաճ պուլունտուղունտան, շու խուսուս հադգընտա մագամը սէրասքէրինին նազարը տիգգաթընը տավէթ իթմէք ֆայտէտէն խալի տէյիլ տիր զանն իտէրիզ։

Բօթ պաշը քէօմիւր մաղազասը իհրագ իտիլմիշ տիր։ Պունտա պուլունան քէօմիւր բէք չօգ տէյիլ իտի։

(Լ. Հէրբլո)

ՐԷՍՄԻ

Ճիւմլէնին մալիումի տիր քի ղավյիլի հաղբրէնին էհէմմիեէթի ճիհէթի իլէ, մէմալիքի սալթանաթը Սէնիեէնին մէվագբի մինասիպէսինտե ինչասընա թէշէպպիւս օլունտուղու կիպի, Զէքմէճէլէր թարաֆլարընտա տախի եաբըլմասը մուգարրէր օլան իսթիհքեամաթտա Տէրիսաատէթ վէ պիլատը սէլէսէ էհալիսինտէն պուլունտուրուլաճագ ամէլէեէ մէվգբյի ամէլիաթտա վէրիլեճէք ալէաթ վէ էտէվաթ վէ էշեանընն չըմէնտրքէր գումբանեասը թարաֆընտան Խատըմ քէօյիւնէ գատար մէճճանէն նազլ օլունաճաղը գօմիսիօնը մախսուսընա պէեան վէ թէպլիղ օլունմուշ տուր։

Մուհաֆազայի միլք ու միլլէթ հագգընտա էհլի վաթանընն սայիգէյի համիեէթ ու ղայրէթի իլէ վուգու պուլմագտա օլան հէր տիւրլիւ իսբատէթ ու մուավէնէթ թէլեահագ իտէն իշպու իսթիհքեամաթ իշինտե իսթիխտամ օլունաճագ ամէլէեէ վիրիլեճէք ալէաթ ու էտէվաթ, վէ էշեանընն մէճճանէն նազլի խուսուսընտա գումբանեանընն կէօսթէրտիյի հարէքէթ չաեանը թագտիր օլմաղլա թէշէքքիւրէն իլանը քէյֆիեէթ օլունուր։

* *

(Տաֆիլեէ Նէզարէթի ճէլիլէսինէ)

Նիշամէ Նէհրինին գապարմասը յլա Նիշ շէհրինի նէ սուրէթլէ սուլար իսթիապ իյլէտիյի իքի կիւն էվվէլ արզ օլունմուշ իտի։ Համտ օլուն սուլար թէնէզզիւլէ մէյլ իլէ մէճբույի ասլինի պուլմագ տէրէճէսինէ կէլմիշ իսէ տէ, շէհիր էլան սուլարլա մէմլու օլտուղունտան ադտըրըլմասը իշին մէճբալար աչտըրըլմասը յլա իշթիղալ օլունուեօր։ Ֆագաթ շէհիր մէվգբի մէ ղէմինի պէսիթ օլտուղունտան, շէհիրէ կիրէն սուլարընն իճրա մէ թախլիեէսի մէ պէյթ ու էպնիեէ ասհապընն եէրլէրինէ եէրլէշմէսի վագթա միւհթաճ տըր։ Խանէլերտե գալմըշ օլան պաղը խասթէկեան, մէ չբգմաեա վաղթ պուլամաեան ղիւքիւր մէ էնաս սայէյի շահանէտե թախլ'ս օլունարագ շէհիրճէ նուֆուս զաեաթը եօգ տըր։ Պու գապիլտէն օլարագ պաղը գուրաեը տախի սուլար պասարագ մուվասլէլէրի միանգաթ օլմաղլա, անլէրէ տախի մուավէնէթի միմքինէ հյֆասընան կէրի տուրուլմասընը արզ օլունուր։

Միւթասարրըֆը Նիշ

9 մայիս սէնէ 93 Հիլմի

* *

(Պաթումի գօմանտանլըղընտան Պահրիէ Նէզարէթի ճէլիլէսինէ)

Ֆի 10 մայիս սէնէ 93 եէվմը սալի Ռուսիանընն Զիյլ նամ մահէլլտե պուլունան գուվվէթինտէն պիր մէֆրէզէնին իքի թօբ իլէ պիզէ թապի էհալիի Ապազէնին Ագապա վէ Իճագօ նամ գարիեէլերե հիւճում իթտիքլէրի իսթիսպար գելընարագ, Ապազէ իմէրայի միւթէպէրէսինտէն Կէնճ Բէյիտ պէյ վէ Մուսիր պէյ օղլու. Ֆօճ պէյ իլէ մըգտարը վաֆի Ապազէլեր մուգապէլէսինէ կէօնտէրիլէրէք սաաթ իքիտէն սէքիզէ գատար իմթիտատ իտէն մուհարէպէտե տիւշմէն թարաֆընտան 150 թէլէֆաթ վէ պիր միսլի մէճբուհ վուգու պուլարագ մա բալասգա ալթմըշ ատէտ Ենընյտրը թիւֆէնկի մա թագբմ տէօրթ բէս պարկէր իղթինամ օլունմուշ, վէ մէճբուհյին մինանընտա Ռուսիատան պէր ճին պաշը վէ տէօրթ եիւզ պաշը նաշէլերի միւշահէտե օլունտուղու, վէ պաղիսի տախի բիւճաթա մէճպուր օլտուգլարը, վէ պիզիմ էհալիյի Ապազէ թարաֆընտան 7 շէհիտ վէ 16 մէճբուհ վուգու պուլտուղու մանէթթէշէքքիւր տրզ օլունուր։

Գօմանտան

13 մայիս սէնէ 93 ՀԱՍԱՆ ՀԻԻՍՆԻ

* *

(Շէհիր Հմանէթինտէն)

Նանը ազիզ ֆիեաթընընը թէտգիգու միւվազէնէսիյլե պիր հատտը իթիտալտա պուլունտուրըլմասը ղբմընընտա պա իրատէյի ալիեէ Ալթունիզատե սաատէթլու Իսմայիլ էֆէնտի հազրէթլերինին թահթը բրիասէթլերինտե օլմագ իւզրէ տայիրէյի էմանէթաէ թէշքիլ օլունան գօմիսիօնը մախսուսընտա չէնտ կիւնտէն պէրու թէտգիգաթը լաղըմէեէ իպթիտար, վէ ումումէն էթմէքճի էանաֆը վէ էթմէք չբգարան չէօրէքճի վէ սիմիթճիլեր տախի ճէյպ վէ իհզար օլունարագ, քէլ եէվմ կէրէք ճանիպի կէօմրիւքտէն, վէ կէրէք Ղաբաթատան կէթիրտիլէն բայիճ բուսուլարընա կէօրէ միւվազէնէ իսիլմիշ իսէ տէ, շիմտիքի էթմէք ֆիեաթը պուլունան 4 ղուրուշտան աշաղբեա գուրթարմատրզը թայեին վէ թէհագգուգ իյլէտիյի միւլապէսէսիյլե թէնզիլի ֆիեաթա պիր թարիգ պուլունամամըշ տըր։ Վէ էկէրչի համտ օլսուն, Տէրիսաատէթտէ հընթանընն քէսրէթի տէրքեար իսէ տէ, բայիճի ճաբիսի եիւքսէք օլմասընտան, պունունլա պէրաբէր գայմէ իլէ ալթուն պէյնինտէքի ֆարգ տախի պունա միւնզամ պուլունմասընտան նաշի, պու արալըգ էթմէյին ֆիեաթը հալիէսինտե դալմասընը իճապ իթտիրիպ, մա մաֆիեէ գօմիսիօնը մէզքիւր պու պապտե թէգիտաթ նէզարէթտէն խալի գալմեաճաղընտան, վէ պիմէնիի թաալա զախիրէնին թէտէնիի ֆիեաթ իյլէմէսի տախի մէմուլ իտուկինտէն, պատէղին թէնէզզիւլ վուգուինտե տէրհալ էթմէք ֆիեաթընընը տախի անա թատպիգան թէնզիլինէ իգտամ ու զայրէթ գելընաճաղը ճիւմլէնին մալիումի օլմագ իւզրէ իլանը քէյֆիեէթէ իպթիտար օլունտու։

Լա Թիւրքիէ մախսուս թէլէկրաֆ։

Ռուսճուգ, 24 մայիս

Տիւշմէն, Ելրիէյ վէ Օլթէնիչատա քէնտիսինէ իսթիհքեամ վէրմիշ օլ ու-

զու հալտէ մէրքէզի օրտուէա գա-
վուշմագ իւզրէ պու իւքի չէհիրլէրին
իսթիհքեամաթը թօրլարընը պէրա-
պէր կէօթիւրէրէք Մէմլէքէթէ՝նին ի-
չէրի թարաֆլարընա կէրի չէքիլմէէ
պաշլամըշ տըր։ Դանդի տէվլէթին օլ-
տուղու նա մալիւմ օլուպ կէչէնտէ Վի-
տին իւզէրինէ թօք ատթան վարօր, տիւն
Բահօվատան ատթըան կիւլէլէրլէ զարգ
իտէլմիշ տիր։ Օն թապուր բիատէ, ի-
քի պաթարեա թօր, վէ պիր չօգ միւ-
հիմմաթը հարպիեէ վէ մէքիւլաթ Նի-
քօրօլիեէ վիրուա իթմիշ տիր։

Նիգօրօլի իլէ Թիւրնօ Մակիւրէլլի
պէ՝ինինտէ վուգու պուլան թօր մու-
հարէպէսինտէն պէօյիւք պիր նէթիճէ
հասըլ օլմատը։

Բօթ Պաշիտէ պուլունան 500 գան-
թար քէօմիւրի Իպրայիլ էհալիսի ա-
թէչէ վիրիպ եազտըղը բիվաեէթ օլու-
նուէօր։ Պու կիւնէ գատար մուհիմմ
պիր մուհարէպէ օլմատը։ Իսթանպօլ-
տան կէլէն պիր ալայ սիւարի Նումուու-
եա կիթտի։ Ասաքիրի մըսթահֆըզայը
թահքիմ իչին Սիսթօվա իքի թապուր
ասքէր կէլտի։

—Տիւնքի նիւսխէմիզտէ, Սամաթիա
աչէղլարընտա, պիր մավունանքն թէ-
համմիւլինտէն զիեատ մատէն քէօ-
միւրիւ եիւքլիւ օլաուղու հասէպի ի-
լէ զարգ օլտուղունու եազմըշ լաքի ի-
սէ տէ, թահգըգաթը ախիրէմիզ կէօ-
րէ, մէզքիւր մավունանքն զարգ օլմա-
սը, թէհամմիւլինտէն զիեատ եիւք-
լիւ օլմասընտան նէչէթ իթմէյիպ, մա-
վունաճընքն չօլբաղլըղընտան, վէ տէ-
նիզին տալկալը օլմասընտան իլէրու
կէլմիշ տիր։

—Պու օալը կիւնքի Մասիսատ, Վան-
տան ալընարագ տէրճ իտիլէն պիր
մէքթուպտա, եէնէ Բիւրաշէրտէն զի-
եատէսիյլէ թէչէքքիւրը օլունարագ,
գէթթալ վէ սիրգաթ ճինայէթլերի
հօյլէ պիր տէհշէթամիզ սուրէթտէ
նազլ իտիլմիշ տիր քի, օգուեանքն
կէօզլերի աօլմագտա տըր։

ԷՍԷՖ ՕԼՈՒՆԱՃԱՂ ՊԻՐ ՀԱԼ

Թարաֆըմըզդա պիլտիրիլտիկինէ կէօ-
րէ, պու հաֆթա Դուեեումճուլար չարշ-
չըսընտան, սաաթ տօգուզ բատտէլէ-
րինտէ, Զինհիրլի խանը գուեեումճու-
լարընտան պիրլինին չըրաղը ատճէլէ իլէ
կիտէրէք, գաղաէն պիր պին պաշըեա
չարբաղընտա, աֆվ իտէրէք իպրաղը
վագար իտէճէք եէրտէ, քիֆր ու
հագարէթտէն պաշգա, զէվալլը չօ-
ճուղա պիր դաշտա թօգաթ եէրլէշ-
տիրիր, վէ չօճուգ էյիմ պէյիմ օլա-
բագ եէրէ տիւշտիւկինտէ, պին պա-
շը տախի տահա զիեատ դաղապա կէ-
լէրէք, վէ քէնտի գուվվէթինի կէօս-
թէրմէք իսթէյէրէք, թէրմէլէր տախի
վուրուր, վէ էթրաֆտա պուլունան գօմ
շուշար, մէրգումու թայեիպ իյլէտիք-
լէրինտէ, օնլարա գարշը տախի ապէ-
սի լիսանտա պուլունուր։

Ճիմտի մէրգում պիշարէ չօճուգ,
տիլի թութուլարագ, սէֆիլ հալտէ
եաթմագտա իմիշ։

Պէօյլէ նաղիք վաղթտա, պու եօլ-
տա նալտերդ հարէքէթլեր, պաշգա-
լարա տախի ֆէնա իսրէթ վիրէճէկինտէն,
Սէրասկէր բաշա հաղրէթլերինին
մալիւմու ալիրէր օլտուղտա, հէր
հալտէ մէրգումուն թահարրի վէ ճէլ-
պիկլէ, ճեզաեը աէղասընին թէրթիպ
պույուրմասընը էմր իյլէսէլէր, ատալէթ
վէ հաղդանիյէթի իճրա իթմիշ, վէ
բէք կիւզէլ պիր իյի իպրէթ վիրմիշ
օլուրլար։

—Պէշիկթաշ սաքինէրինտէն հա-
մալլար քէթխիւտասը Հասան աղա էվ-
վէլիսի կիւն ֆիւճճէթէն վէֆաթ էյլէ-
միշ տիր։

—Խուսուսի պիր թէլէկրաֆա կէօ-
րէ, կէլէճէք բազար իրթէսի կիւնիւ
Ինկիլթէրրանընն ճիհէթի ճէնուպիեէ-
սինտէ պուլունան պէօյիւք մատէն քէօ-
միւրիւ օճագլարընտա իշլէեէն ամէլէ-
լեր ումումէն թաթիլի իշթիղալ իտէ-
ճէքլեր իմիշ։

—Վարնատան ալաֆրանկա մայիս 23
թարիխլէ եազտըգլարընա կէօրէ, թա-
րիխտէն պիր իքի կիւն էվվէլ ճիվար
մահէլլէրէ գար եազմըշ տըր։

ԻԼԱՆԸ ՐԷՍՄԻ

Մուհարէպէյի հաղրէտէն տօլա-
եը օրտույի հիմաեունլարընն հարա-
քեաթը հարպիեէսի քէսպի էհէմմի-
եէթ իթմիշ, վէ հէր գօմանտան ֆէն-
նի հարպճա տայիրէյի իտարէսի տա-
խիլինտէ պուլունան ասքէրին սուրէթի
խուսուսիեէտէ լազըմ իւլ իթթիսազ օ-
լան գայտէյի թապիեէ վէ սէվգինտէ
վէ հարպ մանօվրալարընընն թայեինին-
տէ մուխթար օլմասը լազըմ կէլիր ի-
սէ տէ, օրտուլարընն հարաքեաթը ու-
մումիեէսինտէն տօլաեը մագամը սէր-
ասքէրիեէ միւրաճաաթլարը թապիի
օլուպ, պու ճիհէթլէ նէզտի սէրաս-
քէրիտէ պիր հէյեէթի ասքէրիեէյի
միշավէրէ պուլունտուրուլմասը լազըմ
կէլմիշ օլտուղունտան, տէվլէթլու ա-
թուֆէթլու Սէրասքէր բաշա հաղրէթ-
լերինին բիասէթի թահթընտա օլուպ,
անլէրին մէշաղիլի սայիրէյի միւհիմմէ
իլէ իշթիղալը էսնասընտա, Պահրիեէ
նազրը տէվլէթլու Ռէուֆ բաշա հաղ-
րէթլերի բիասէթէ վէքեալէթ իթմէք,
վէ սէրասքէրի միշարիլէյհին հաղը
պուլունտուղու զէմանլարտա, միշա-
րիլէյհ Ռէուֆ բաշա ազալըգ սըֆա-
թըյլա պուլունմագ իւզրէ, տայիրէյի
ասքէրիեէտէ մէճլիսի ումուրը հարպի-
եէ նամըյլա մուվազդաթէն պիր մէճ-
լիս թէշքիլիյլէ, մէսայիլի մուհիմմէտ
իպհէթլու տէվլէթլու Ռիշտի բաշա
հաղրէթլերինին տախի պու մէճլիսէ
տախիլ օլմալարը, վէ մէճլիսի մէզքիւր
աղալըղընա աեանը քիրամտան տէվ-
լէթլու Նամըգ բաշա վէ Հալիմ բաշա
վէ մապէյնը հիւմաեուն ֆէրիգի սաա-
տէթլու Սայիտ բաշա վէ էրքեանը
հարպ ըէյիսի սաատէթլու Մահմուտ
բաշա, վէ ֆէրիգանտէն սաատէթլու
Ալի Նիզամի բաշա հաղարաթըյլա, Տէ-
րիսաատէթտէ մէվճուտ էրքեանը հարպ
զապթանընընն մէմուր իսիլմէսի, վէ
սէր գուրէնայի հաղրէթի Բատիշահի
աթուֆէթլու Նաֆիզ բաշա հաղրէթ-
լերինին տէօրտինճի օրտույի հիմա-
եուն տախիլինտէ պուլունան մէվազի
հարպիեէճէ մալիւմաթը օլտուղուն-
տան, քէզալիք լիւզում կէօրիւնտիւ-
ճէ անընն տախի ճէլպիյլէ, մալիւմա-
թընա միւրաճաաթ գէլէնմասը չէրէֆ
թաալիք պույրուլան իրատէյի սէնիյ-
էյի ճէնապը թաճտարի իգթիզայի
ալիսինտէն օլմաղլա, իլանը քէյֆիեէ-
թէ իպթիտար օլունտու։

Պալէատէքի իլանը ըէսմիտէն, տիւն-
քի նիւսխէմիզտէ Ֆար տիւ Պոսֆոր
զաղէթասընտան ալարագ, Սէրասքէր
բաշա հաղրէթլերինին իսթիֆա իթ-
տիրլերինէ տայիր վիրտիկիմիզ հա-
վատիսին ասլը օլմատըղը անլաշըլմըշ
տըր։

—Սատրը էսպագ միւթէրճիմ Մէ-
հէմմէտ Ռիշտի բաշա հաղրէթլերինին
մախտուումի Ռէշատ պէյ էֆէնտի պիր
ըէս ալէա թօր պարկիրի վիրախի կի-
պի, միւթէվէֆա Հիւսէյին պէյին քէ-
րիմէսի հանըմ էֆէնտի մուգատտէմա
250 լիրաեա ալտըղը պիր չիֆթ արապա
պարկիրինի, վէ տամատը Ռէշատ պէյ
պիր ըէս ճիս պարկիրինի վէ մէճլիսի
ճինաեէթ շիւպէ ըէյիսի Նէշատ պէյ
տախի կիւզէլ պիր թօր պարկիրի գօ-
միսիօնը մախսուսընա իթա իյլէմիշլէր
տիր։

—Պահրը Սէֆիտ պօղազը իսթիհ-
քեամաթընա վազ օլունմագ իւզրէ,
պու քէրրէ տախի Գրիւբ թօրլարընտան
28 սանթիմէթրօլուգ 26, 21 վէ
30 սանթիմէթրօլուգ քէպիր թօրա
մախսուս օլան գունտագ թագըմընը
միւսթէսհապէն թօրխանէյի ամիրէ
մէճլիսի ազասընտան միրիլիվա Ռի-
ֆաթ բաշա հաղրէթլերի տիւն ագշամ
Տէրիսաատէթ լիմանընտան հարէքէթ
իյլէմիշ տիր։

— Իզմիր վէ Մէտինէ իսկէլէրինտէ
օն իքի պինտէն զիեատ թէճէմմիւ
իթմիշ պուլունան ասաքիրի միւսթահ-
ֆըզա էֆրատընը Տէրիսաատէթ կէ-
թիրմէք իչին իգթիզա իտէն նագլի-
եէ վաբօրլարընն միւմքին մէրթէպէ
սիւրաթլէ մէզքիւր իսկէլէլերէ կէօն-
տէրիլմէսի հագգընտա Պապը սէրաս-
քէրիտէն Պահրիեէ նէզարէթի ճէլիլէ-
սինէ թէպլիղաթ իճրա օլունտուղու ի-
շիտիրմիշ տիր։

— Խիւտավէնտիկեար վէ Ա.յտըն
վիլաեէթլերի սիւարի զապթիյէ-
սի, եէնի սիլահլար իլէ սիլահլանմըշ
օլտուգլարը հայտէ, մէվազբյի հար-
պիեէեէ իզամ օլունաճագլարը կիպի,
սայիր վիլաեէթլերին սիւարի զապթի-
եէսինտէն եէնի սիլահլար իլէ միւսէլ-
լահ պուլունանլարընն տախի իճապ ի-
տէն նօգթալարա կէօնտէրիլմէլէրի
գարարլաշըրըլըրղը սէօյլէնմէքտէ
տիր։

—Պու կիւնքի Լա Թիւրքիտէ օ-
գունտուղունա կէօրէ, Ռուս Անատօլու
պաշ գօմանտանը Լօրիս Մէլիգօֆ,
կիւեա Կիւրճի իմիշ, հալպուքի մէր-
գում ժէնէրալընն էրմէնի օլտուղունու,
պէլքի եալընըզ քէնտի Լա Թիւրքի-
տէն պաշգա, ալէմ պիլմէքտէ տիր քի
էրմէնի տիր, վէ հաթթա օն իքի սէնէ
գատար մուգտատէմ, Վեհափառ միւ-
թէվէֆա Մատթէոս կաթողիկոսու կէօ-
թիրմէք իչին, պուրաեա, խասսէթէն
տավէթճի կէլմիշ տիր։

—Տիւնքի Իսթանպօլտա օգունմուշ
տուր.

«Ալաբղըմըզ մալիւմաթա կէօրէ,
եալընըզ Պէյօղլու իտարէյի էօրֆիեէ
թահթընա վազ օլունմաեաճագ իմիշ։

«Հէր հալտէ սէֆարէթխանէլէր իտա-
րէյի մէզքիւրէնին թէպաալարը իչին
գապուլ օլունուպ օլունմամասը հագ-
գընտա իսթիչարէ իտէճէքլէր տիր։»

—Ռուսիա թարիխի թէրճէմէսինի
տէրճ իյլէմէքտէ օլան նիւսխէմիզ պու
կիւն չըգարըլմըշ օլտուղունտան, վէ
պու իսէ կիւնիւնտէ օգունմասը էհէմ-
միյէթտէն օլան հավշտիս մագուլէ-
սինտէն օլմատըղընտան, հէր քէս սա-
թըճըլարտան վէ եախօտ մաթպաամըզ-
տան իսթէտիկի կիւն ալապիլէճէք տիր։

—Տիւն ագշամ, սաաթ օն բատտէ-
լերինտէ, Իսթանպօլ թարաֆընտա վա-
գը Զարատագը մահէլլէսինտէ սէրիսա-
շուն պիրի օրատա չիրօղ սաթան պիր
Ռումու գամա իլէ ճէրհ իթմիշ տիր։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻԱԼԷՐ

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիս, 25 մայիս

Մարէշալ Մագ-Մահոն պո-կիւն էքսբօ-
զիսիօնը ամէլիեաթընը սէյր ու թէմա-
շա իյլէտիյի սըրատա, էքսբօզիսիօնը մէգ-
քիւրը կէրի պըրագրմաեըպ, 1878 սէնէ-
սինտէ վագթը մուայէնտէ քիշատ օլու-
նաճաղընը պիլտիրմիշ տիր։

ՄԷՄԼԷՔԷԹԷՕՆ

Պիւքրէշ, 25 մայիս

Հիւքիւմէթ, գավայիմի նագտիեէ իս-
րաէը, վէ միրի էմլաքընտան 30 միլեօն
ֆրանգլըգ էդիաք Ֆիրուխթինէ տայիր պիր
գանօն լայիհասը թագտիմ իյլէտի։

ՍԱՐԱՖԻՅԷ

Լօնտրա, 25 մայիս

Ինկիլիզ գօնսօլիտի	95 1/8
Լսհամը Ըմումի աչըրը	8 1/16
» » գարանտը	8 1/8
1865 իսթիգրաղը	8 3/4
1869 »	8 1/2
1871 »	28 1/2
1873 »	8 1/8
1872 (Պօն տիւ Թրէզոր (Սէրի Ա.Բ.) գ.ք.	14 7/8
Մըսըր իսթիգրաղը	54 5/8
Պօրսա գավի	

—

Բարիզ 25 մայիս

Ֆրանսըզ ֆօնտասու 5 0/0	103 95
Լսհամը Ըմումի աչըրը	8 15
» » քաբ.	8 12 1/2
65 իսթիգրաղը	47
69 »	42
1873 »	40
Բանքի չըմէնորֆէր սէհիմերի	22 75

Պուլվարտա Լսհամ. Ըմ. ասլա իլ օլմատը

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՄԸ

Էսհ. Ըմ. 13 մայիս ագշմ գր.	9 04
Էսհ. Ըմ. 14 մայիս սպհ. աշ.	9 03
Էն եիւքսէք	9 04
Էն աշաղը	9 03
Սաաթ 6	9 04
Իսթիգ. 63 (Մութօն) 6 0/0 Ֆ.	47
» 65 (Մութօն) 6 0/0 Ֆր.	47
» 1869 (Բինար) 6 0/0	42
» 1872 (Պօն տիւ Թրէզոր) 9 0/0	14 1/2
» 1873 (Բինար) 6 0/0	41
Բանքի Շըմէնտաֆէր	23
Բէրօր փր.	1 1/2
Հէվալէսիզ փր.	
Ագչէ Փայիզի 0/0	10

ԱԴՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻՅԱԹԸ

Քրէտի ժէնէր. 6 0/0 Լ. Օ.	128
Սօսի ժէն. 6 0/0 Լ. Ս. գբ. ք.	224
Սթամպոլ Պանգասը	225
Պանգ գօմէրսիալ	
Սօսիէթէ Օթօման Լ. Ս. գ. ք.	150
Թրամվայ 5 0/0 Ղ. գ.ք.	120
Լավրիսմ (մատէն) Ֆր.	61

—

ԱԴՉԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՉԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշոն		Ղրշ. Փր.
Ինկիլիզ լիրասը		109 30
Ֆրանսըզ ալթունու		87 30
Բօղ		89 20
Գերմէն ալթունու		51
Պէեազ մէհիտիյէ	Ֆարգը	5 30
Մէթալիք	Ֆարգը	17
Պաղըր	Ֆարգը	77 20
Պէչիք	Ֆարգը	16
Դարպօն գայմէսի գարիք		

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՅԱՍԸ

Էն եիւքսէք	178 35
Էն աշաղը	178 15
Սաաթ 6	178 35

Պաղըր հիսասը իսկ. 100 Ղ. ոչլուգ գայմ., 99 Ղ.

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

—

Պոչաւոր սուտեր. — Թէ ինչպէ՛ս Եւրոպան չեղոք կը կենայ. — Վերադարձ դեսպանաց. — Մոլթքէի Ատենախօսութիւնը. — Օսմանեան դեսպանատուն 'ի Շթօքհոլմ. — Ալավեան յանձնաժողովոյ հաշիւները. — Ուխտաւորք 'ի Հռովմ. — Ուխտաւորաց համար տիրոջմներ. — Մահագոյժք. — Եկեղեցական ժողով. — Եկեղեցականաց գայթակղութիւնք. — Նոր կղերական թերթեր. — Պապն չքաւորութիւնը. — Ուխտաւորաց թիւը. — Մեթոտիստներու նոր եկեղեցին. — Պապն աղա՛տ է թէ ո՛չ. — Կանանց նոր մօտան. — Մասիս և Կածծէթթա տ'Իթալիա. —

—

Հռովմ, 1 Մայիս 1877

Մեծարգոյ բարեկա՛մ,

Պատերազմը հապճեպ սկսելու վրայ է, և ահա՛ պոչաւոր սուտերն ալ հետզհետէ Ռուսիայէն գալու վրայ է։ Սոցա մէջ՝ ամենէն նշանաւորը Ռուսիոյ կառավարութեան ըրած յայտարարութիւնն է թէ Ռուսիա Թուրքաստանի հետ պատերազմ կը բանայ ո՛չ աշխարհակալութիւն ընելու դիտմամբ, այլ քրիստոնեայները պաշտպանելու համար, և ահա՛ միևնոյն կէտին Ռուսիոյ տէրութեան «Նօս» անուն կէս—պաշտօնական լրագիրը որ Պրուքսէլ կը տպուի, բացէ 'ի բաց կը յայտնէ թէ կարելի՛ է որ Ռուսիա իր ըրած և ընելիք պատերազմական ծախուց դէմ Թուրքիոյ մի մասին չ'տիրէ։ Երկրորդ սուտն է՝ Տփխիսէն քաշուած հեռագրի մ'ըսածը՝ թէ Ռուսաց զօրքերը Ալէքսանդրաբօլէն Տաճկաց հողը մտած օրերնին իսկոյն սահմանագլխոյ վրայ եղած ամէն քաղաքներուն տիրապետեր են։ Կ'երևայ որ Տփխիսի վարժարանաց մէջ դաս տրուած աշխարհագրութիւնները՝ սահմանագլխոց վրայ եղած պահակաց խրճիթները քաղաք նշանակած են։ Երրորդն է՝ Ալէքսանդրաբօլէն եկած հեռագիրը՝ որ կիմացնէ թէ Թուրքաց բանակէն երկու ամբողջ վաշտք հեծելազօրաց իրենց հրամանատարներովը և դրօշակովը գացեր Ռուսիոյ բանակի մէջ ծառայել ուզեր են, և չորրորդն է այն՝ թէ Աղէքսանդր կայսրը իր անձնական գանձէն 200 միլեօն ռուբլի տուեր է 'ի նպաստ պատերազմական ծախուց։ Մարդ յիմար ըլլալու է այսպիսի պոչաւոր սուտերու հաւատալու համար, և ես կը զարմանամ թէ ինչպէս Եւրոպական շատ երևելի լրագիրներ այսպիսի սուտերը կ'ընդունին և կը տպեն։

Այս բոլոր՝ ահա՛ և Եւրոպական թերթերը մէկմէկ աշխարհագրական դասագիրք դարձած են, ո՛վ կ'ուզէ Տաճկաց Եւրոպական և Ասիական սահմանագլխոց վրայ եղած քաղաքներու վրայ տեղեկութիւն ստանալ թո՛ղ կարդայ։ Մէ մինի գրածը և ըրած աշխարհագրական ստորագրութիւնը ուրիշի ըրածին և գրածին չ'յարմարիր, կը լսես և կը կարդաս այնպիսի քաղաքներու և տեղերու անուններ՝ որ բնաւ եղած չեն և չկան։ այսու ամենայնիւ այն յղուածները և տեղեկութիւնները գրող և հրատարակողները Եւրոպայի գիտնականներ կը յիշուին։ ի՞նչ գիտնականներ . . .։

* * *

Իտալական կառավարութիւնը երկկ 'ի պաշտօնէ հրատարակեց ներկայ Ռուսօ-Թուրքական պատերազմի առնչն իր չեղոք մնալը, և լրագիրները կրսեն թէ նմանօրինակ յայտարարութիւններ պիտի հրատարակեն նաև միւս տէրութիւնները։ Այս աղէկ, բայց ի՞նչ կը նշանակէ բոլոր Եւրոպական տէրութեանց և Ամերիկացւոց նաւախումբերուն Պոլիս գնալը։ այս խաղ մ'է, որոյ հատը քիչ առնէն պիտի առնուի։ Արդէն ահա՛ Աւստրիան հետզհետէ ամէն օր Բոսնարոյի կողմերը զօրք խրկելու վրայ է, Իտալիան՝ երկու տարուան զինուորաւորութիւնը մէկանց կընէ, Գերմանիան իր բանակի հրամանատարաց թիւը կ'աւելցնէ, և երէկ կարդացի որ Ռուսպարիանոյի Իտալական թղթատար շոգենաւուց ընկերութիւնը դաշինք ըրեր է Անդղիական տէրութեան հետ Պօսղայէն Մէջերիրական զօրք կրելու համար և այս տէրութիւնը ձեռքի տակէ կամաւոր զօրք դրել կուտայ եղեր Զվիցերիայի մէջ։ Աշխարհս ստեղծուելէն 'ի վեր այսպիսի չեղոքութիւն մը չէր տեսնուած, բայց կ'երևի որ հիմայ ինչպէս ամէն բան, չեզոքութիւն ըսուածն ալ իր դրան ունի։

* * *

Պոլսոյ մէջ նստող օտար տէրութեանց դեսպանները մի երկու ամիս օգտակարութիւն ընելէ յետոյ ահա՛ վերստին Պոլիս մտնելու վրայ են։ Աւստրիա և Իտալիա իրենց առաջուայ դեսպանները պիտի առաքեն, Գաղղիան դեռ որոշած չէ ո՛վ խրրկելը, բայց Գերմանիան այս անգամ Ռուսաց խիստ բարեկամ և երկար ատեն Բեսարպուրկ դեսպանութիւն ընող Ռէօսի հին իշխանական ցեղէն Հենրիկոս Ը. իշխանը պիտի խրկէ կ'ըսեն։ Աստուած բարի յաջողութիւն տայ, տեսնենք թէ այս անգամ ի՞նչ ընծայներ կը բերեն Տաճկաստանին . . .։

* * *

Անուանի Մոլթքէ մարաջախտի մի ատենախօսութիւնը վեր 'ի վայր դղրդեց Եւրոպան այս շաբթու։ Մոլթքէ՝ իր ատենախօսութեամբը պաշտպանել ուզելով բանակի հրամանատարաց թիւն աւելցնելու մասին նախարարութեան ըրած առաջարկութիւնը, երկարօրէն քննեց և խօսեցաւ Գաղղիացւոց ըրած ահագին զինուորական պատրաստութեանց և խաղաղութեան ատեն գերմանական սահմաններու մօտ պահած մեծ բանակաց վրայ, և կերպով մը հասկցնել ուզեց թէ Գաղղիան ետեւէ ըլլալով իր պարտութեանց փոխարէնն առնուլ Գերմանիայէն, սա ևս պարտաւոր է իր պատրաստութիւններն ընել։

Այս ատենախօսութեան յարուցած դըղրդումը և մեկնութիւնները անյետ ընելու համար թէև իսկոյն Գերմանական նախարարութիւնն յայտնեց թէ Մոլթքէի ատենախօսութիւնը և կառավարութեան քաղաքականութիւնը բոլորովին խաղաղասիրական են, այսու ամենայնիւ Գաղղիացւոց յուզմունքը չէ փարատած, մանաւանդ որ Գերմանիա՝ իր Ալզասի մէջ ունեցած զօրաց թիւն ալ այս օրերս կրկնապատկելու վրայ է։

* * *

«Իթալին» կը գրէ որ Օսմանեան կառավարութիւնը այս օրերս նոր դեսպանատուն մը պիտի բանայ Շուէյտի արքունեաց մօտ, և նախորդ Տրէզտայի Օսմանեան հիւպատոս Մուրատ էֆէնտին դեսպան պիտի խրկէ Շթօքհոլմ։

Այս Մուրատ էֆէնտին Պոհեմիա ծնած է և միքանի Գերմաներէն լեզուաւ թատերգութիւններ ունի հրատարակած։

* * *

Անցեալները ձեզ իմացուցի թէ Ալավեանց օգնութիւններ հասցնելու մտօք, այս տեղ առանձին յանձնաժողովներ հաստատեցին Իտալացիք, և յարեցի թէ սոցա այս շարժանութեանը հետևանքը ոչինչ է։ Ահա՛ հիմայ իմ խօսքս եկաւ ելաւ. յանձնաժողովը ցրուելով իր հաշիւը հրատարակեց, ուսկից կ'իմացուի որ հազարումէկ ստակ հաւաքելու միջոցներ գործածելէ յետոյ հազիւ հազ կրցած է հաւաքել 8763 ֆրանք, ուսկից 8000 ֆրանք այլ և այլ ծախուց տալով մնացեր է միմիայն 763 ֆրանք, և ահա այս գումարն է միայն որ յանձնաժողովը հասուցեր է Ալավայ։

Կը տեսնե՞ս Իտալական ճարպիկութիւնը որ . . . դովեր էի ձեզ, հաշիւ տալ՝ ահա՛ ասոր կ'ըսեն. 0/0 ին 90 հաւաքելու ծախք, ալ ի՞նչ կ'ուզես . . .։

* * *

Ուխտաւորներն օր օրի բազմութեամբ, հասնելու վրայ են. բայց եկողներուն մեծ մասը Գաղղիացի քահանաներ և պառաւ կնիկներ են, որ առաւօտ մինչև իրիկուն փողոց փողոց և եկեղեցիէ եկեղեցի կը մտնեն ու կ'ելնեն։ Ժողովուրդը հանդարտ իր բանին գործին կը նայի և ասոնց բան մը ըսած չ'ունի, այսու ամենայնիւ կառավարութիւնը մեծ նախազգուշական միջոցներ ձեռք առաւ, զօրաց և ոստիկանութեան թիւը շատցուց և գիշեր ցորեկ կը հսկէ որ ուխտաւորաց դպչող չ'ըլլայ։ Ասկից զատ զանազան տեղեր ալ պատրաստել տուաւ որ աղքատ և չքաւոր ուխտաւորները ձրի պատսպարուին և ուտելիք գտնեն։

«Ահա՛ Պապը թո՛ղ տեսնէ թէ կ'ըսէ Իթալի լրագիրը, իր բարբարոս, հարստահարիչ և ներոնական ու դիոկղետիանոսական զանգուած անուանած կառավարութիւնը՝ ի՞նչպէս հոգ կը տանի որ իր ուխտաւորները ամենայն աղտոտութեամբ և ապահովութեամբ շրջին Հռովմի մէջ, և ինչպէ՛ս մարդասիրութիւն ցոյց կուտայ անոնց՝ կառավարութեան ծախքով նոցա աղքատները կերակրելու և պատսպարելու՝ երբ նոքա իրենց ունեցածը չ'ունեցածը կը բերեն Վատիկանի գանձը կը պարպեն»։

«Ահա՛ թող հաճայն աշխարհք տեսնէ այս և ըստ այնմ դատէ թէ ի՞նչ վեհանձնութեամբ կը վարուի կառավարութիւնը Պապի հետ։»

Ի՞նչ-լէ այս խօսքերը շատ իրաւացի են, և ես կարծեմ որ «Պապը ազատ չ'է» ըսելով և խաբելով՝ Իտալիոյ կառավարութեան դէմ երևելի համաշխարհական ցոյց մը ընելու համար բերուելիք ուխտաւորները՝ դաղափարնին և հանդուրմնին բոլորովին փոխուած պիտի վերադառնան իրենց հայրենիքը, և Վատիկան փոխանակ շահելու պիտի վնասէ։

(Տէվամի)

Ց. ՀՈՎՈՒՆԱՆՑ

ԱԶԳ

Ցառաջիկայ կիրակէ մայիս 15 Խիզանի «Ուսումնասիրաց» ընկերութիւնը նիստ ունի Ղալաթիա Նորաշէն վարժարանը յետ աւարտման Սուրբ Եկեղեցւոյ՝ ընկերութեան վերաքննեալ Կանոնագրութիւնը վաւերելու և Գործադիր և Հսկող ժողովոց ընտրութիւնը կատարելու համար։

Կը հրաւիրուին եղբայրները անպատճառ ներկայ գտնուելու։

12 մայիս 1877 Կ. Պոլիս

Ատենադպիր Ատենապետ

Փ. Եէրէցեան Խ. Ց. Սարաճ

ԻԼԱՆԱԹ

Գարա տէնիզին Անատօլը սէվահիլինտէ վագը մալիւմ իւլ էսամի օն տօգուզ ատէտ Թուզ անպարքնա Ֆօշէթէյն վէ Այվալըգ մէմլէհէլէրինտէն նագլի թէրթիպ օլունան սէքիզ միլեօն ալթը եիւզ պին գբյլեէ Թուզ իւճրէթի նագլիյէսինին մէճլիսի ըուսուսմաթուա միւնագասասը տէրտէսթ օլուպ, գարարը գաթիսի իշպու շէհրի մայիսին օն սէքիզինճի չարշէնպէհ կիւնիւ վիրիլէճէյինտէն մուհարրէր էլ մըգտար Թուզքն նագլու սէվգինէ թալիպ օլսճագլարքն շէրսյիթի մուգավէլէյի միւթէզամմին օլան մուգավէլէնամէյի եէվմի մէզքիւրէ գատար մէճլիսի մէզպուրէ պիլ միւրաճաա միւթաչաա իտէրէք օլ վէճհէլէ միւնագասայա կիրիչմէլերի լաղըմ կէլէճէյի իլան օլունուր։

Տէրիսաատէթ 13/25 մայիս 1877

LA VELOUTINE

ԼԱ ՎԷԼՈՒԹԻՆ

ԼԱ ՎԷԼՈՒԹԻՆ պիւմիւթէ թէր. թիպօլուունմուշ պինայէրին տէրի իւզէրինէ նաֆիզ սուրէթտէ թէյէսիրի օլան եարըշգան էվ կէօզկէօրիւնմէզ պիր նէվի բիրինճ թոզու օլուպ ինանըն տէրիսինէ թապիի պիր թաղլիք վէրիր։

Մէղքիւր բիրինճ թօլունու իճատ իտէն միւսիւ Շ. ՖԱՒ նամ զաթ տըր

ԲՕՄԱՏ ՍԱԹԷՆ

Իշպու բօմատա, էլլէրի եումուշաղվէ թաղէ սագլամըզը իւէ պէրապէր, էլլէրի չաթլաթմագ վէ սօուգտան հասբլ օլան ոսիր պուկիպի մարագտան վիգաեէ իտէր։ Բարիստէ Բէ սոգաղընտա Ն. 2 մագազա տէբօղիթօսու տուր։

ՍԱՀԻՊ ԳԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէյնէչէմպէհ-բազարընտա Ն. 41 Իրսի խանընտա

ԵԱՆՂԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITISH AND MERCANTIL INSURANCE COMPANY

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐԲԷՆԹԱՅԼ

Նոր Լէնդրա էվ Էդինբուրկ եանընտա գիւղանէ

	ինկ. Լր.
Ասըլ սէրմաեէ	2,000,000
Էօտէնմիշ սէրմաեէ	250,000
Եանընտա շիւսկէսին տէնհասըլ օլմուշ իհթիեաթ ագճէսի	1,040,744
1875 սէնէսինտէ սաֆի քեարը	917,178

NORTHERN ASSURANO COMPANY

ՆՈՐԹՀԷՐՆ

Նոր Լէնդրա եանընտա գիւղանէ

	ինկ. Լր.
Ասըլ սէրմաեէ	3,000,000
Էօտէնմիշ սէրմաեէ	150,000
Եանընտա շիւսկէսին տէնհասըլ օլմուշ իհթիեաթ ագճէսի	380,000
1875 տէ Սաֆի քեար	351,000

Սահիպ իմզա քէնտուսինին, պալէատէքի իքի սիկուրթա գումանեալարընըն ՊԻՐԼԷՇՄԻՆ ահէնթօսու նասսլ օլունմուշ օլուսպ, եանկըն սիկուրթա, սը իչին չօգ գալայըգար վիրէպիլիր պիր հալտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չօգ միւշթերիլերինէ, վէ Իսթանպօլուն բաղպէթլու էհալիսինէ իլան իթմէեէ միւսարաաթ իտէր։

Մէղքիւր գումբանեալար, քէնտի տախիլի նիզամնամէլերի մուճիպինճէ սիկուրթաեա թուրտուղլարը էպնիյէլերի, պէյնլերինտէ թադսիմ իտէճէքլէ տիր։ Եանընտա սիկուրթասը իչին վիրտիքլերի գալայըգլար իլէ պիր չօգ ի եարմաեա միւքթէտիր տիրլէր։

Նիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Գէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպոլ վէ ճիվար չէհիր վէ քէյլէրտէ էպնիյէ սիկուրթաեա թուրթաճագ տըր։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հագդընտա մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլերին, Գալաթատա Կըլավանի-խանընտա 5 նիւմէրօ մագազաեա միւրաճաաթ իյլէմէլերի

Մէղքիւր գումբանեալարըն ահէնթօսու

Վ. Ռ. ՍՈՒԱՆ